

اطلاع رسانی

کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه

سال هفدهم - شماره صد و شصت و ششم - تیر ۱۴۰۱

مدیر مسئول: امیر رضانی

همکاران این شماره

سوده جبلی _ طاهره خاجی

کبری عظیمی - وجیهه صادقیان خوری

نشانی: تهران، خیابان شهید باهنر، خیابان شهید آقایی، شماره ۲۴

صندوق پستی: تهران ۱۸۴۴-۱۹۳۹۵

نمابر: ۲۲۸۰۲۷۳۱

تلفن: ۳۰-۲۲۸۰۲۷۲۹

معرفی نشریه

نشریه «اطلاعرسانی» کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با هدف آگاهی خوانندگان محترم از جدیدترین منابع موجود در کتابخانه تخصصی و همچنین دیگر منابع منتشر شده در حوزه تخصصی آن کتابخانه تهیه و تنظیم شده است. به منظور دسترسی سریع‌تر و تسهیل کار محققان، پژوهشگران و کلیه اعضای محترم کتابخانه، نسخه الکترونیکی نشریه از طریق پست الکترونیک ارسال می‌گردد. نقل و اقتباس از نشریه اطلاعرسانی کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با ذکر منبع بلامانع است.

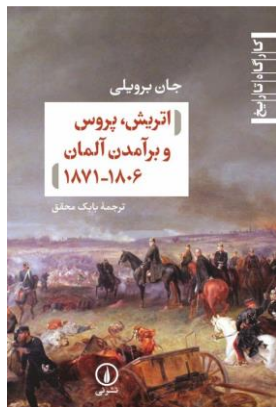
صفحه	عنوان
۴	کتاب‌های فارسی
۶	معرفی کتاب‌های فارسی
۱۹	مقالات فارسی

کتاب‌های فارسی

- ۱- اتریش، پروس و برآمدن آلمان ۱۸۰۶ - ۱۸۷۱ / جان برویلی؛ ترجمه بابک محقق. - تهران: نشر نی، ۱۴۰۰.
- ۲- استبداد شایستگی: چه بر سر خیر عمومی آمده است / مایکل جی سندل؛ ترجمه صبا نوروزی. - تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه، ۱۴۰۰.
- ۳- استثنائگرایی و سیاست خارجی ایران / علی نظیف‌پور. - تهران: نشر کویر، ۱۴۰۱.
- ۴- اسلام‌گرایی در کویت ۱۹۵۰ - ۱۹۸۱ م. / تالیف علی‌فهد الزمیع؛ ترجمه علی‌رضا عنایتی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۵- امپراتوری آمریکا و حمله به عراق / تالیف محمدحسین هیکل؛ مترجم حسین مهتدی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۶- ایران و آمریکا: تحریم‌ها جنگ‌ها و سیاست مهار دوجانبه (۱۹۷۹ - ۲۰۰۷) / تالیف ساسان فیاض‌بخش؛ ترجمه مجید خبیرصوفیان. - تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹.
- ۷- آشنایی با تاریخ کشور فلیپین تا انقلاب ادسا (۱۹۸۶ میلادی) / تالیف محمد رئیسی. - تهران: آوای دانش گستر، ۱۴۰۱.
- ۸- بایسته‌های حقوق مسئولیت بین‌المللی / تالیف رابرت کولب؛ ترجمه حسین سادات‌میدانی، مهدی عباسی، احمد میرکریمی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۹- بررسی نظام تشریفات و آداب دیپلماتیک در ایران عصر قاجار (۱۲۱۰ - ۱۳۴۴ ه.ق) / تالیف مسعود سیدبنکدار، مهناز کمالوند. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۱۰- جامعه بی‌سر: نظم در سیاست جهان / تالیف هدلی بال؛ با دو مقدمه از اندرو هورل و استانلی هافمن؛ ترجمه و توضیحات فرهنگ رجایی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۱۱- جایگاه ایران در نقشه جدید انرژی جهان / تالیف مریم پاشنگ. - تهران: آگاه، ۱۴۰۰.

- ۱۲- حقوق بشر آمریکایی از منظر اندیشه امام خمینی قدس سره / تالیف غلامرضا جمشیدی‌ها، محمدجواد قربی. - تهران: [سازمان تبلیغات اسلامی]، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ۱۴۰۰.
- ۱۳- حکمرانی خوب و توسعه: دیدگاه و یافته‌های دانیل کافمن درباره حکمرانی / تالیف مهدی مقدری. - تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۰.
- ۱۴- در جستجوی حقوق ایرانی / تالیف علیرضا غریب‌دوست. - تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۱.
- ۱۵- دورنمای چهارسال و نیم دعوی دموکراسی! : (شهریور ۱۳۲۰ - اسفند ۱۳۲۴): با معرفی کوتاه یازده اثر سیاسی نویسنده / با نظارت و اهتمام مهدی ماحوزی، محمدحسین ابن‌یوسف. - تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹.
- ۱۶- رفتارشناسی نیروهای اجتماعی در سیاست خارجی / تالیف وحید ذوالفقاری. - تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹.
- ۱۷- سیاست خارجی روسیه: دیپلماسی مذهبی / تالیف آلیسیا تسورانوویچ؛ ترجمه سعید خاوری‌نژاد. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۱۸- عینت، اخلاق و سیاست / سه جستار از تامس نیگل؛ ترجمه، مقدمه تحلیلی و درآمد به جستارها امید همدانی. - تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۰.
- ۱۹- قرقیزستان / تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۲۰- مجارستان / تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۲۱- مدرنیته، سیاست و سکولاریزاسیون: ریشه‌های انقلابی به نام دین / تالیف امیر نیک‌پی. - تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹.
- ۲۲- نهادگرایی و توسعه سیاسی در جمهوری اسلامی ایران / تالیف نصیر عبادپور. - تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۰.

معرفی کتاب‌های فارسی

۱- اتریش، پروس و برآمدن آلمان ۱۸۰۶ - ۱۸۷۱

مؤلف: جان برویلی

مترجم: بابک محقق

تهران: نشر نی، ۱۴۰۰

چکیده

بسیاری گمان می‌برند که تشکیل دولت ملی آلمان در ۱۸۷۱ میلادی صرفاً حاصل اقتدار پروس و تبلور ناسیونالیسم آلمانی بوده است. در این کتاب جان برویلی، استاد رشته ناسیونالیسم و قومیت‌شناسی در دانشگاه اقتصاد لندن، نشان می‌دهد که عواملی بس پیچیده‌تر را نیز باید در این خصوص در نظر گرفت: نقش‌آفرینی اتریش که در بخش عمده‌ای از قرن نوزدهم حاکم بر اراضی آلمان بود؛ الزامات اقتصادی و در رأس آن تأسیس اتحادیه گمرکی؛ تأثیرگذاری دولت‌های متوسط و مهم‌تر از همه، دوره سی‌ساله همکاری و سپس رقابت خصمانه اتریش و پروس که به جنگ ۱۸۶۶ و استیلای پروس منتهی شد.

۲- استبداد شایستگی: چه بر سر خیر عمومی آمده است؟

مؤلف: مایکل جی سندل

مترجم: صبا نوروزی

تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه، ۱۴۰۰

چکیده

مایکل سندل استاد فلسفه در دانشگاه هاروارد است. کتاب‌هایی با عنوان آنچه با پول نمی‌توان خرید: مرزهای اخلاقی بازار (۲۰۱۲)؛ عدالت: کار درست کدام است (۲۰۰۹) و نارضایتی دمکراسی: نسخه‌ای جدید برای روزگار ناگوار ما (۲۰۲۲) از جمله دیگر آثار سندل می‌باشد. کتاب در صدد است تا با بررسی موضوعات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در جامعه آمریکایی و برخی از کشورها توضیح دهد که چگونه طی چهار دهه اخیر، پیوندهای اجتماعی و اصل احترام به یکدیگر گسسته شده و لذا تلاش می‌کند تا راه رسیدن به سیاست خیر عمومی را نشان دهد. در این راستا با تمرکز بر اصل شایسته‌سالاری، موضوع ورود فرزندان آمریکایی در دانشگاه‌های معتبر آن کشور از طریق فعالیت شبکه‌تقلب در مقدمه کتاب مطرح شده‌است؛ به طوری که تقلب در پذیرش‌های دانشگاهی، نمونه برجسته از بی‌عدالتی است که تحصیلات عالی را از اصل شایسته‌سالاری دور می‌کند. البته بحث شایستگی به غیر از مقوله پذیرش دانشگاهی، در دیگر موارد از جمله سیاست مطرح است و اینکه چه کسی استحقاق شایستگی چه چیزی را دارد، موضوعی است در این زمینه مطرح می‌باشد. همچنین، کتاب به تبیین اهمیت مسایل مرتبط با شایسته‌سالاری از جمله شایستگی فن‌سالارانه، اصول اخلاقی شایسته‌سالاری می‌پردازد و ضمناً به این مسئله توجه دارد که آموزه‌های شایستگی چگونه ممکن است موجب طغیانی از نفرت شود که باعث تحول در سیاست جوامع دمکرات در جهان گردد. البته اصل شایستگی به رغم الهام‌بخش بودنش، می‌تواند سویه‌ای استبدادی نیز به خود بگیرد و در این جا است که سوالاتی مطرح می‌شود مبنی بر اینکه آیا برندگان عرصه جهانی‌سازی بر این باور هستند که سخت‌کوشیده‌اند و مستحق جایگاهشان هستند یا اینکه دچار تکبری شایسته‌سالارانه هستند؟

۳- نهادگرایی و توسعه سیاسی در جمهوری اسلامی ایران

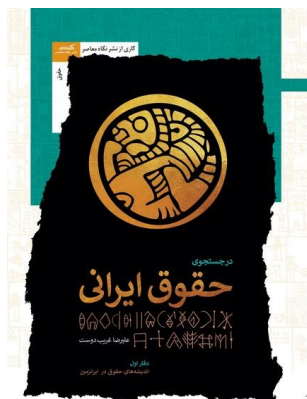
نصیر عبادپور

تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۰

چکیده

این اثر در صدد است تا با بهره‌گیری از نظریه نهادگرایی، تصویری نسبتاً روشن از چشم‌انداز توسعه سیاسی در ایران پس از انقلاب و در شاخص‌هایی همچون امر سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ارائه دهد. به اعتقاد نگارنده، توسعه سیاسی یکی از لوازم ضروری توسعه تلقی شده که ثبات سیاسی و دموکراسی را به همراه خواهد داشت و لذا چون در ایران طی دهه‌های اخیر، آسیب‌شناسی کاملی برای یافتن موانع توسعه سیاسی انجام نشده است، لذا هدف پژوهش، استفاده از رویکرد نهادگرایانه نسبت به توسعه سیاسی و استفاده از سه شاخص کسب قدرت سیاسی، اعمال قدرت سیاسی و نحوه انفکاک قدرت سیاسی در تحلیل روند توسعه سیاسی در ایران بوده است. پژوهش حاضر طی ۵ فصل به تبیین موضوع می‌پردازد.

فصل اول متمرکز بر مفهوم‌بندی توسعه سیاسی است. فصل دوم توسعه سیاسی را از نظر نهادگرایی بررسی می‌کند و شاخص‌های توسعه سیاسی را از منظر نهادگرایی در سه بعد کسب، اعمال و انفکاک قدرت سیاسی تبیین می‌کند. در فصل‌های سوم، چهارم و پنجم وضع توسعه سیاسی در جمهوری اسلامی ایران از لحاظ سه مولفه یاد شده بررسی می‌شود.

۴- در جستجوی حقوق ایرانی
دفتر اول، اندیشه‌های حقوقی در ایران زمین
علیرضا غریب دوست
تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۱

چکیده

نگارنده معتقد است، اگر تلاش‌های نخستین جوامع بشری در قاعده‌مند نمودن تعاملات میان افراد جامعه با یکدیگر و مناسبات میان جامعه و حاکمان را با مسامحه - قانون‌گذاری فرض کنیم، ناروا نیست که بگوییم ایرانیان از اولین‌هایی بودند که به وضع قوانین در جامعه روی آوردند. نگارنده با بیان این نکته که با واردات قوانین و مقررات غیربومی به کشور و نهضت ترجمه قوانین خارجی، محصول تفکر، اندیشه و تجربیات غیرایرانی به عنوان قواعد آمره الزام‌آور به جامعه ایرانی تحمیل شده است؛ بی آنکه ایرانی هیچ نصیب و بهره‌ای از آن مبنای ببرد، بر ضرورت این پژوهش تاکید دارد و در راستای پاسخ به پرسش‌هایی همچون اینکه چرا باید نظام حقوقی ویژه ایرانیان داشته باشیم؟ منظور از حقوق ایرانی چیست؟ و دیگر سوالات مشابه، به مطالعه و تحقیق در باره تمدن‌های سومر، اکد، آشور، ماد و آریایی در قلمرو جغرافیایی پژوهش در محدوده ایران زمین می‌پردازد.

فصل اول کتاب مسایلی همچون تبیین موضوع کتاب، طرح مسئله، روش تحقیق و ضرورت پژوهش را در بر می‌گیرد. در فصل دوم، منابع اندیشه‌های حقوقی در اساطیر ایرانی بررسی می‌شود و در فصل سوم، منابع اندیشه‌های حقوقی در ایران زمین مورد پژوهش قرار می‌گیرد.

۵- حقوق بشر آمریکایی از منظر اندیشه امام خمینی (قدس سره)
 غلامرضا جمشیدی، سید محمد جواد قربی
 تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۴۰۰

چکیده

نویسندگان کتاب معتقد هستند که بررسی اندیشه حضرت امام خمینی (ره) نشان دهنده آن است که آمریکا نماد استکبار جهانی است و در این خصوص امام برای توصیف آمریکا از عبارتهایی نظیر استکبار جهانی و شیطان بزرگ استفاده کرده است. لذا رویکرد امام به آمریکا در عرصه مناسبات جهانی و روابط بین الملل انتقادی است و در این راستا می توان به حوزه حقوق بشر اشاره کرد که در این خصوص آمریکا و متحدانش تلاش داشته اند تا روند مداخله گری خود را در جوامع دیگر افزایش دهند و هیچ اعتقادی به رعایت حقوق بشر در کشورهای دیگر نداشته اند. به عبارتی، حقوق بشر ابزاری برای تامین منافع آمریکا بوده است و لذا کتاب تلاش دارد تا بر اساس اندیشه امام خمینی (ره) عملکرد آمریکا در حوزه حقوق بشر را مورد مذاقه قرار دهد.

سازماندهی پژوهش کتاب هم به این شکل است که در فصل اول، به بررسی ماهیت ضدبشری آمریکا از منظر امام پرداخته می شود. در فصل دوم، حقوق بشر آمریکایی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد. همچنین با توجه به اینکه رفتار آمریکا با جوامع بشری مبتنی بر منافع غرب بوده است، لذا پرداختن به موضوع منافع استعماری آمریکا در حوزه حقوق بشر از موضوعات مورد بررسی در فصل سوم کتاب می باشد.

۶- مدرنیته، سیاست و سکولاریزاسیون: ریشه‌های انقلابی به نام دین

امیر نیک پی

تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹

چکیده

کتاب تلاش می‌کند تا به مفهوم مدرنیته دینی در ایران بپردازد. نگارنده این پژوهش را کار آسانی نمی‌داند؛ زیرا در رابطه با امر مدرن در اسلام ایران معاصر پرسش‌هایی مطرح است که کدام زمان؟ کدام اصلاح‌طلب؟ کدام اصلاح-گر؟ کدام ایدئولوگ؟ کدام عالم دین؟ کدام امر سنتی؟ کدام مرحله تحول اجتماعی مربوط به امر مدرن می‌شود؟ نویسنده برای جامعه ایرانی در دوره مد نظر پژوهش که در برگیرنده دهه‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۶۰ هجری شمسی است، دین‌داری را به ۵ قسمت تقسیم می‌کند: ۱- دین‌داری توده مسلک (عوامانه)؛ ۲- دین‌داری خواهان وضع موجود؛ ۳- دین‌داری ابزاری؛ ۴- دین‌داری ایدئولوژیک و ۵- دین‌داری الهیاتی-سیاسی.

کتاب در ۵ فصل به بیان موضوع می‌پردازد.

فصل اول، با عنوان از ایدئولوژی تا دین‌داری سکولار به چستی ایدئولوژی و موضوع ایدئولوژی سیاسی و دین‌داری سکولار می‌پردازد.

فصل دوم به موضوع اصلاح‌طلب یا اصلاح‌گر دینی معاصر می‌پردازد.

فصل سوم موضوع کشورهای جهان سوم و جهان سوم‌گرایی و دین‌داری ابزاری را مورد بررسی قرار می‌دهد.

فصل چهارم بحث دین‌داری ایدئولوژیک و سکولارسازی را در بررسی شخصیت دکتر علی شریعتی مورد

واکاوی قرار می‌دهد.

فصل پنجم به موضوع دین‌داری الهیاتی-سیاسی و سکولارزدایی می‌پردازد.

۷- ایران و آمریکا: تحریمها، جنگها و سیاست مهار دو جانبه (۱۹۷۹-۲۰۰۷)

مولف: ساسان فیاض منش

مترجم: مجید خبیر صوفیان

تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹

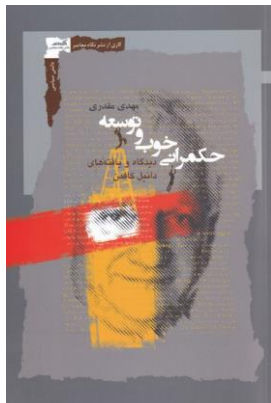
چکیده

مولف، استاد اقتصاد دانشگاه ایالتی کالیفرنیا، فرسون است. او در زمینه اقتصاد سیاسی خاورمیانه تحقیقاتی انجام داده است. نگارنده در صدد اثبات این نظریه است که سیاست آمریکا در قبال ایران پس از انقلاب، سیاست مهار بوده است. برخلاف نقل مشهور که این سیاست را از زمان ریگان می‌داند، اما سیاست مهار آمریکا در قبال ایران از زمان کارتر آغاز شده است و تنظیم و تدوین این سیاست نیز تحت تاثیر رژیم صهیونیستی و گروه‌های لابی آن در آمریکا قرار داشته است. کتاب مشتمل بر ۱۲ فصل است.

فصل اول در واقع مقدمه کتاب است که به تشریح کلی کتاب می‌پردازد. فصل‌های دوم و سوم، خاستگاه سیاست مهار دو جانبه آمریکا در قبال ایران و عراق را بررسی می‌کند: به طوری که سیاست‌سازان آمریکا به ویژه برژنسکی (مشاور امنیت ملی) آرزو داشتند با دوستی با صدام، ایران و عراق را وارد جنگ کنند تا بدینوسیله هم زمینه سرنگونی دولت جمهوری اسلامی ایران را فراهم آورند و هم اینکه به قول برژینسکی، با حفظ توازن قدرت دو فاکتور بین ایران و عراق از دست‌یابی هر دو کشور به قدرت هژمونی منطقه جلوگیری کنند. در بخش دیگری از کتاب، نقش رژیم صهیونیستی در سیاست مهار دو جانبه بررسی می‌شود. در اینجا بررسی می‌شود که در دوره ریاست جمهوری کلینتون، گروه‌های لابی رژیم صهیونیستی به تضمین‌کنندگان سیاست خارجی آمریکا در قبال ایران تبدیل شدند.

بخش دیگری از کتاب، متمرکز است بر دولت دبلیو بوش (پسر) و نحوه دستیابی آمریکا و رژیم صهیونیستی به هدفشان در این دولت که در دولت‌های قبل به آن دست نیافته بودند، می‌باشد: یعنی وضع تحریم‌های چند جانبه

علیه ایران با استفاده از سازمان ملل که این امر دستاورد عظیمی برای دشمنان ایران به شمار می‌آید. بررسی وضع قطعنامه‌های ۱۷۳۷ و ۱۷۴۷ در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ میلادی علیه جمهوری اسلامی ایران و تحمیل فشار عظیم اقتصادی و سیاسی بر کشور از دیگر موضوعات بررسی شده در کتاب می‌باشد که در بخش پایانی به آن پرداخته شده است.

۸- حکمرانی خوب و توسعه

مهدی مقدری

تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۰

چکیده

کتاب در خصوص بررسی دیدگاه‌ها و یافته‌های تجربی دانیل کافمن و همکارانش از حکمرانی می‌باشد. کافمن استاد دانشگاه هاروارد و رئیس موسسه حکمرانی منابع طبیعی است و به عبارتی به عنوان یک نوآور و پیشگام در حوزه حکمرانی شناخته می‌شود. حکمرانی و توسعه، مهم‌ترین زمینه‌هایی هستند که کافمن در آن‌ها تخصص و تجربه دارد و از نظر وی، طبق شواهد موجود در برخی از کشورها، پیشرفت‌های حاصل شده در حکمرانی و مهار فساد، موید قدرت رهبری خوب، اراده سیاسی و جامعه مدنی بوده‌است.

کتاب طی دو بخش و ۹ فصل به ارائه موضوع می‌پردازد.

بخش اول دربرگیرنده بیان دیدگاه‌های جدید در رابطه با حکمرانی و حکمرانی خوب و گزارش بانک جهانی درباره حکمرانی می‌باشد.

بخش دوم که شامل یافته‌ها و مقالات کلیدی کافمن می‌باشد، به بررسی موضوع حکمرانی از نگاه کافمن می‌پردازد و در این بخش، مباحثی همچون حکمرانی و فساد؛ حکمرانی و حاکمیت قانون؛ حکمرانی؛ پاسخگویی و شفافیت؛ حکمرانی منابع طبیعی؛ حکمرانی و رویارویی؛ بحران و حکمرانی؛ دموکراسی و رشد اقتصادی بررسی می‌شود.

۹- رفتار شناسی نیروهای اجتماعی در سیاست خارجی

وحید ذوالفقاری

تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹

چکیده

نویسنده معتقد است، مرور ادبیات سیاست خارجی در حوزه زبان فارسی نشان می‌دهد که اکثر آنها به تحلیل سیاست خارجی با خوانش نظریه‌های روابط بین‌الملل پرداختند. به بیان دیگر، بیشتر ادبیات موجود در سیاست خارجی، دولت‌محور، قدرت بنیاد، خطی و از بالا به پایین هستند. طبق چنین خوانشی، یکی از اصلی‌ترین خلأهای پژوهشی در متون و ادبیات فارسی، غفلت از نقش نیروها و متغیرهای داخلی در سیاست‌گذاری خارجی است. بر خلاف ارتدوکس و رویه علمای روابط بین‌الملل که سیاست خارجی را یک موضوع الی‌تستی و گسسته از زیست سیاسی-اجتماعی می‌پندارند، فهم سیاست خارجی در رهیافت مقایسه‌ای و نوین، نیازمند توجه به نقش احزاب سیاسی، رسانه‌ها، اقوام، پارلمان، نظامیان و غیره است و غفلت از چنین نیروهای مهمی، رفتار سیاست خارجی را با کج فهمی و کج اندیشی مواجه می‌سازد.

لذا در این اثر پژوهشی، توجه جدی به نقش نیروهای اجتماعی در رفتار سیاست خارجی شده است؛ چراکه بر خلاف گذشته که سیاست خارجی تنها از زاویه نگاه علمای روابط بین‌الملل به محک آزمون و تحلیل گذاشته می‌شد، اما طی سال‌های اخیر، پژوهشگران حوزه سیاست تطبیقی بیشتر با استقراض از رویه پایین به بالا و رویکرد اجتماعی به فهم دولت‌ها در عرصه بین‌المللی دست می‌زنند.

کتاب طی یک مقدمه و سیزده فصل به بررسی موضوع می‌پردازد.

در مقدمه ماهیت سیاست خارجی و الگوهای تحلیل سیاست خارجی مثل فردگرایی تبیینی، فردگرایی تفسیری، کل‌گرایی تبیینی و کل‌گرایی تفسیری بیان شده‌است.

فصل اول به سطوح تحلیل در سیاست خارجی اختصاص دارد که سه سطح تحلیل خرد (نقش رهبران سیاسی، نظام اعتقادی، نهادهای سیاسی داخلی)، تحلیل میانی (نوع حکومت، سیستم اقتصادی، سبک و سیاق ملی، هویت فرهنگی، گروه‌های ذینفع) و تحلیل کلان (سیاست خارجی در دوران معاصر) را مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

فصل دوم به بیان نظریه‌های روابط بین‌الملل و سیاست خارجی می‌پردازد.

فصل سوم فرایندهای تصمیم‌گیری در سیاست خارجی و الگوهای تصمیم‌گیری را واکاوی می‌کند.

فصل چهارم به نقش افکار عمومی به مثابه نیروهای اثرگذار بر سیاست خارجی می‌پردازد که در این میان الگوهای پیوند افکار عمومی و سیاست خارجی مثل الگوی نخبه‌گرایانه، نمایندگی سیاسی و مردم‌گرایی بررسی می‌شوند.

فصل پنجم به زمینه‌های پیوند بین اقلیت‌های قومی و سیاست خارجی می‌پردازد که در این میان نظریه‌های مربوط به این پیوند از جمله نظریه پیوند استراتژیک و راهبردی؛ نظریه نفوذپذیری نسبی؛ نظریه‌های همگرایی عمومی و نظریه محافظه‌کاری مورد توجه قرار گرفته است.

فصل ششم به رابطه میان رسانه‌های جمعی و سیاست خارجی اختصاص دارد که در این زمینه مراحل رسانه‌ای شدن سیاست خارجی بررسی می‌شود و سپس الگوهای نظری پیوند بین رسانه‌های جمعی و سیاست خارجی مورد توجه قرار می‌گیرد. از جمله این نظریه‌ها می‌توان به نظریه فشار؛ نظریه بازیگر تحدیدساز؛ نظریه میانجی‌گر؛ نظریه بازیگر ابزاری؛ نظریه تبلیغات و نظریه موقعیت‌یابی اشاره کرد. در پایان این فصل، نقش شبکه‌های اجتماعی در سیاست خارجی در دوران معاصر واکاوی می‌شود که الگوهای مطرح در این خصوص عبارت‌اند از: دیپلماسی عمومی، دیپلماسی رسانه‌ای و دیپلماسی کارگزاری رسانه‌ای.

در فصل هفتم تا دهم، موضوعاتی همچون رابطه بین جنبش‌های اجتماعی و سیاست خارجی؛ رابطه و پیوند میان پارلمان و سیاست خارجی؛ رابطه نظامیان و سیاست خارجی و رابطه احزاب سیاسی و سیاست خارجی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فصل یازدهم به موضوع پارادایم‌های سیاسی و سیاست خارجی اختصاص دارد. در این خصوص نویسندگان معتقد است، دگردیسی‌های بنیادی در سطح دولت و نظام بین‌الملل و تغییرات سیاسی-اقتصادی در سطح دولت‌های محلی به عنوان سطح سوم سیاست و مشارکت فعال در سیاست خارجی به رشد توجه به مفهوم پارادایم‌های منجر گردیده

است و یافته‌های این پژوهش نیز نشان می‌دهد که مفهوم پارادایپلماسی به عنوان نهادها و فرایندهایی است که تلاش برای کسب منافع و هویت، نه تنها دولت‌های فروملی را در پیوند با دیگر بازیگران در عرصه سیاست بین‌الملل قرار می‌دهد، بلکه به رشد مشارکت و فعالیت آنها در سیاست خارجی منجر می‌شود.

فصل دوازدهم به موضوع جهانی شدن و سیاست خارجی اختصاص دارد که مسایلی همچون زمینه‌های پیدایش سیاست خارجی نوین؛ سیاست خارجی در عصر جهانی شدن؛ سیاست خارجی اخلاقی و سیاست خارجی و امنیت ملی را دربردارد. فصل سیزدهم هم نتیجه‌گیری کتاب است.

۱۰- امپراتوری آمریکا و حمله به عراق

مؤلف: محمد حسنین هیکل

مترجم: حسین مهتدی

تهران: اداره چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، ۱۳۹۹

چکیده

از آنجا که اهداف حضور آمریکا در منطقه خاورمیانه و حمله به عراق از موضوعاتی است که همواره ذهن پژوهشگران عرصه سیاست خارجی را به خود معطوف کرده است، لذا بررسی این موضوع از دیدگاه یک تحلیل‌گر مسایل سیاسی جهان عرب و شخصیتی همچون محمد حسنین هیکل می‌تواند برای جامعه علمی بسیار سودمند و مفید باشد. در واقع، این اثر پژوهشی به موضوع ماهیت و باطن آمریکا و مقایسه آن با دیگر امپراتوری‌ها می‌پردازد. همچنین شیوه تعامل امپراتوری آمریکا با دیگر کشورها، نقش نیروهای مسلح و گروه‌های پولی، صنعتی، نظامی و فکری تاثیرگذار بر قدرت تصمیم‌گیری دولت آمریکا در اینجا بررسی شده و در نهایت اهداف امپراتوری آمریکا در حمله به عراق مورد تحلیل قرار می‌گیرد. رویدادهای این کتاب تا دوران ریاست جمهوری جرج بوش (پسر) است و در ۹ فصل به شرح ذیل موضوع را بررسی می‌کند.

فصل اول - ماموریت بررسی باطن آمریکا

فصل دوم - امپراتوری به شیوه آمریکا

فصل سوم - طوفان آمریکا

فصل چهارم - امپراتوری از تگزاس

فصل پنجم - مروری بر اسناد دولت بوش و تفکر آن

فصل ششم - بررسی تصمیم کنونی آمریکا

فصل هفتم - سیاست مداران و ژنرال‌ها میان واشنگتن و بغداد

فصل هشتم - نقش نیروهای مسلح در سیاست آمریکا

فصل نهم - تصمیم سیاسی آمریکا در زمان آینده

ردیف	عنوان - پدیدآور - مأخذ
۱	جایگاه دفاع پیش‌دستانه از منظر حقوق بین‌الملل با تأکید بر تبیین موانع حقوقی بین‌المللی اعمال آن جهت حفاظت از غیرنظامیان / پوریا ابراهیم‌زاده. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۸۳-۱۰۰.
۲	بررسی عوامل و زمینه‌های موثر بر امکان ظهور دوباره داعش در عراق / محمد رضا شفاعت. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۱۱۹-۱۰۱.
۳	جایگاه اقتصادی ایران در خاورمیانه از منظر آینده سیاست خارجی جمهوری اسلامی با تأکید بر افق ۱۴۰۴ / عرفان زندی. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۱۴۱-۱۲۱.
۴	انتساب سلب مالکیت غیرمستقیم اموال سرمایه‌گذار خارجی به دولت در پرتو رویه داورهای بین‌المللی / علی دلدار. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۱۶۲-۱۴۳.
۵	استراتژی کلان قضایی در پرتو نظریه روابط بین‌الملل / گلاره رستگاریان. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۱۸۱-۱۶۳.
۶	دستیابی به توسعه پایدار در سطح بین‌المللی با تأکید بر بعد زیست محیطی با طراحی مدل مدیریت یکپارچه ناب / محمد سهراب‌بیگی. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۲۰۴-۱۸۳.
۷	ظرفیت شرکت‌های فرامی در بهبود اقتصاد و روابط بین‌المللی کشورها مطابق اصول حقوق بشری / مینا قدرتی‌راد. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۲۲۲-۲۰۵.
۸	بازخوانی پارادوکس حمایت و مداخله در حقوق بین‌الملل نوین (مطالعه موردی: بحران سوریه) / مرتضی رفیعی‌بصری. - فصلنامه مطالعات بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۱۸، شماره ۷۰: ۲۴۳-۲۲۳.
۹	محور مقاومت به مثابه هویت منطقه‌ای / سیدمحمد رحیم عیوضی. - فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۳۲-۵.
۱۰	محور مقاومت و امنیت منطقه‌ای مردم‌پایه در غرب آسیا / شعیب بهمن. - فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۵۳-۲۳.
۱۱	شناخت‌شناسی نسبت مقاومت و دولت در یمن / محمد کمالی‌گوکی. - فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۷۴-۵۵.
۱۲	وضعیت‌سنجی سیاسی یمن پس از پایان جنگ کنونی / عماد اصلانی‌مناره‌بازاری. - فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۹۹-۷۵.
۱۳	ساختارشناسی جنگ در سوریه، الگوهای رفتاری مداخله‌گران / امیرحامد آزاد. - فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۱۲۸-۱۰۱.
۱۴	جامعه‌شناسی قومی - مذهبی طالبان / بهرام زاهدی. - فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۱۵۰-۱۲۹.

۱۵	پدیدارشناسی کرونا در سیاست و اقتصاد آمریکا/ امیرحسین عسگری.- فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام. ۱۴۰۰، پاییز؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۱۷۸-۱۵۱.
۱۶	سیاست چین در بحران اوکراین نقش مهم، نقش آفرینی غیرمهم/ خلیل شیرغلامی.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۳۲-۱۲۹.
۱۷	اولویت احیای ارتباطات اقتصادی: آزمون اروپا و ایران/ علی‌بمان اقبالی‌زارج.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۳۵-۱۳۳.
۱۸	نقش زنان در انتخابات ریاست جمهوری فرانسه/ معصومه سیف‌افجه‌ای.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۳۷-۱۳۶.
۱۹	چالش‌ها و فرصت‌ها: مرور برنامه اقدام ۲۰۲۵ سازمان همکاری اسلامی/ سمیرا نصیرزاده.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۴۰-۱۳۸.
۲۰	سرنوشت رفع انسداد در قفقاز جنوبی، کریدور یا جاده؟/ عباس قربانی.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۴۵-۱۴۱.
۲۱	تبعات جنگ روسیه و اوکراین بر اقتصاد آلمان/ ابوالفضل عبدلی.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۵۱-۱۴۶.
۲۲	انتخابات سراسری سال ۲۰۲۲ فیجی و احتمالات پیش‌رو/ شمس‌الدین عظیمی.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۵۴-۱۵۲.
۲۳	عوامل چرخش در سیاست خارجی ترکیه/ زهرا زین‌الدینی.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۶۲-۱۵۵.
۲۴	سیاست‌های ویتنام در جذب سرمایه و تخصص مهاجرین ویتنامی/ امیر فاطمی‌صدر.- رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۱، اردیبهشت؛ جلد ۳۶، شماره ۳۵۷: ۱۶۶-۱۶۳.
۲۵	توسل‌جویی و بست‌نشینی در سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌های خارجی عصر قاجاریه/ جهانبخش ثواقب.- فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، بهار؛ جلد ۲۱، شماره ۸۲: ۳۲-۱.
۲۶	روابط ایران و پرتغال از دیدگاه سفرنامه‌نویسان خارجی عصر صفوی/ نصرت‌خاتون علوی.- فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، بهار؛ جلد ۲۱، شماره ۸۲: ۵۶-۳۳.
۲۷	بررسی روابط تجاری ایران و عثمانی در دوره شاه طهماسب اول صفوی/ محمدعلی پرغو.- فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، بهار؛ جلد ۲۱، شماره ۸۲: ۵۷-۸۴.
۲۸	مروری بر تأثیرات فرهنگی و هنری ایرانیان مهاجر بر بومیان زنگبار (قرن‌های ۱۸-۱۰ میلادی)/ حسین علیدوستی.- فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، بهار؛ جلد ۲۱، شماره ۸۲: ۱۰۸-۸۵.
۲۹	بررسی بازخورد تحولات سیاست خارجی آمریکا در روابط با ایران بر اساس نظریه سازه‌نگاری/ حسین هژبریان.- فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، بهار؛ جلد ۲۱، شماره ۸۲: ۱۴۴-۱۰۹.
۳۰	سفر بازگشت خسرو میرزا از سنت پترزبورگ تا تبریز/ جورج بونوتیان.- فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، بهار؛ جلد ۲۱، شماره ۸۲: ۱۷۶-۱۴۵.